

РЕШЕНИЕ

№ 1898

гр. София, 23.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 04.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **9063** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по иск с правно основание чл.284 ЗИНЗС, вр. чл.1 ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба, подадена от И. П. Д., ЕГН [ЕГН], чрез процесуалния си представител адв. Л. Б. от САК, с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГД „ИН“/ за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., вследствие на претърпени противоправни действия и бездействия на длъжностни лица в периода от 20.03.2019 г.- 20.06.2019 г.

Ищецът твърди в исковата молба, че на 26.02.2015 г. постъпил за изтърпяване на наказанието си в ЗО „К.“, където условията за пребиваване били изключително тежки. Сочил, че рядко му бил позволяван достъп до вода, това се случвало предимно нощем, а топла вода за къпане изобщо нямало. Отбелязва, че питейната вода от чешмата била негодна, тъй като била жълта и ръждива. На следващо място сочи, че в килията имало хлебарки и дървеници. В допълнение, в исковата молба ищецът посочва, че освен лошите битови условия, за изключително тежко влошеното му здравословно състояние допринесли служителите в затвора. В тази връзка разяснява, че преди да постъпи в ЗО „К.“, при трудова злополука бил освидетелстван с трайна нетрудоспособност 60 %, поради травма на едното му око, получена след попадане на обезмаслител в него. По тази причина ищецът следвало да има достъп до определени медикаменти, с които да лекува окото си. Излага твърдения, че на 30 март (в исковата

молба не уточнява година, но предвид фиксираня в петитума период през 2019г., съдът приема, че става дума за 2019г.) получил възпаление на окото, придружено с нетърпими болки, за което неколкратно му били отказвани прегледи от служителите на затвора, като преглед бил извършен едва след изпадането му в безсъзнание вследствие на болките. Отделно от това, служителите на затвора възпрепятствали близките му да го снабдят с необходимите лекарства и с хладилна чанта за съхранението им, което сочи като причина за неуспешното лечение на окото му, тъй като медикаментите се разваляли бързо от високата температура и били негодни за употреба. Сочил, че това критично състояние довело до значително влошаване на здравословното му състояние, вследствие на което, изгубил почти цялостно зрението си и бил поставен в ситуация, в която имало реална опасност да загуби зрението и на двете си очи. По-нататък в исковата си молба цитира практика на ЕСПЧ, касаеща отговорността на държавата за условията в помещенията за лишаване от свобода. В заключение обобщава, че вследствие на нехуманното отношение към него, здравословното му състояние значително се е влошило, почти е загубил зрението на окото си поради бездействието на затворническата администрация, липса на адекватна медицинска помощ, на условия за внасяне и съхранение на лекарства, не било без значение, факта, че е поискал прекъсване изпълнение на наказанието, за да може да извърши адекватно лечение на зрението си извън затворническото общежитие, но и това му било отказано. Поради всичко изброено е с изгубено зрение. Исква от съда да му бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., ведно с лихвите за забава, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното им изплащане, както и сторените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищецът се явява лично и с адв. А., преупълномощен от адв. Б. /л.54/. Ищецът излага твърдения, че преди постъпването му в затвора започнал лечение на окото си, което се провеждало в МЦ „Св. П.“, където следвало да му поставят общо 12 инжекции през три дни. Сочил, че лечението му било преустановено, след като влязъл в затвора. Процесуалният представител на ищеца поддържа исковата молба и моли същата да бъде уважена. В писмени бележки излага становище, че за влошеното му здравословно състояние са допринесли неблагоприятните хигиенни условия в затвора, както и това, че въпреки наличните у него медикаменти за лечение, затворническата администрация не му позволила да ги ползва през половината от периода на престой, а когато състоянието му се влошило значително, преглед бил разпореден почти месец след първото му оплакване. В писмените бележки посочва, че едва след прегледа на 02.05.2019г. закупил с негови средства от аптеката необходимите лекарства, които му било разрешено да използва по време на изтърпяване на наказанието. Към писмените бележки са приложени 2 бр. рецептурни бланки с предписани медикаменти за лечение, които датират от 17.12.2018г. и 22.01.2019г.

Ответникът Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" към Министерство на правосъдието, [населено място], се представлява от процесуален представител юрк. Д., оспорва предявеният иск и моли да бъде отхвърлен изцяло като неоснователен и недоказан. В представения писмен отговор на исковата молба посочва, че ищецът не е провел пълно и главно доказване, а видно от съдържащите се по дело доказателства не може да се направи обосноваан извод, че състоянието на ищеца е вследствие на незаконосъобразни действия или бездействия на ГД „ИН“. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП дава заключение, че искът е недоказан, поради което следва да бъде оставен без уважение.

Съдът, след като прецени поотделно и в тяхната съвкупност събраните по делото писмени и гласни доказателства, в т.ч. твърденията на ищеца, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от писмо, вх. № 2782/18.02.2021 г. по описа на ГД „ИН“ /л.30/, И. П. Д. постъпил в Затвора – [населено място] на 20.03.2019 г. за изтърпяване на едно общо най-тежко наказание, на осн. чл.25 НК, измежду наказанията, наложени му по НОХД № 3209/2018 г. по описа на Специализирания наказателен съд, 16-ти състав, като бил осъден на 8 месеца и 12 дни лишаване от свобода по чл.199 НК, като на осн. чл.24 НК, наказанието му било увеличено с 3 месец, а именно лишаване от свобода за срок от 11 месеца и 12 дни. По отношение на времетраенето на присъдата бил зачетен периодът на предварителен арест и домашен арест. Така, началото на изпълнението на наказанието „лишаване от свобода“ било на 20.03.2019 г., след това на 02.04.2019г. е преведен в ЗО ОТ „К.“ и е бил освободен на 20.06.2019 г. Горните обстоятелства не са спорни между страните.

По отношение на настаняването: в писмото на началника на Затвора се посочва, че И. Д. след превеждането му в ЗО е разпределен в трета група и настанен в спално помещение № 10, на 1 ви блок, 4 ти етаж, като са спазени изискванията на чл.43, ал.4 от ЗИНЗС видно от приложените копия за капацитета на общежитието и чл.21, ал.1 от ППЗИНЗС, като броят на лишените от свобода е вариал, не е превишавал четирима лишени от свобода в едно спално помещение. През периода на изтърпяване на наказанието, ищецът бил настанен само в спално помещение № 10 на 1-ви блок, 4-ти етаж.

По отношение на хигиената: Посочено е от началника на затвора в цитираното писмо, че ЗО ОТ „К.“ се охранява с постоянно течаща вода от фирма „ВиК“ и администрацията не носела отговорност за моменти аварии и форсмажорни събития.

Видно от наличната по делото документация / от л.32-л. 35/, ищецът е бил преведен в ЗО ОТ „К.“ на 02.04.2019 г. и е настанен в „Приемна“ – спално помещение № 5 на 1-ви блок, 4-ти етаж. С протокол № 033/03.04.2019 г. бил разпределен в трета група и настанен в спално помещение № 10 на 1-ви блок, 4-ти етаж, като били спазени изискванията на чл.43, ал.4 ЗИНЗС, видно от приложените копия за капацитет на общежитието и чл.21, ал.1 от ППЗИНЗС. Посочено е, че броят на л.св. е вариал, но не е надвишавал четирима л.св. в едно спално помещение. Видно от приложените протоколи за обезпаразитяване на л.36 и л.37, помещенията са третирани срещу вредители (хлебарки, дървеници. Бълхи, насекоми и гризачи)на 05.03.2019 г. и на 28.05.2019 г. от фирма „Килъри“.

По отношение на здравословното състояние:

Видно от Етапна епикриза, издадена от УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД /л.12/, на 23.02.2018 г., около 18 ч., по време на работа с пароструйника, в двете очи на И. Д. попаднали обезмаслител и вода под високо налягане. Същият бил лекуван амбулаторно в спешен очен кабинет на УМБАЛ „Царица Й.“, като две седмици след инцидента, след влошаване на офталмологичния статус бил насочен за хоспитализация на 09.03.2018 г. в същата болница.

От представената по делото Епикриза, издадена на 02.04.2018 г. от Клиника по очни болести към УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД (л.15) е видно, че по време на хоспитализацията от 09.03.2018 г. до 02.04.2018 г. е приложена следната терапевтична

схема: 10.03.2018 г. в 11:00:57 инжекция или инфузия на друга лечебна или профилактична субстанция; 14.03.2018 г. в 09:25:25 микробиологично изследване на кръв – култура; 14.03.2018 г. 09:36:47 микробиологично изследване на кръв – култура; 10.03.2018 г. 10:10:13 офталмоскопия; 10.03.2018 г. 10:15:13 разширено офталмологично разработване: Amizolmet /metamizol/ AMP 500mg., Amizolmet /metamizol/ amp. 500 mg.; Chlophazolin amp. 0, 015 mg.; Diazepam amp.2CC, Diazepam amp.2CC; Dizaepam tabl.10 mg.X20, Dizaepam tabl.10 mg.X20; Diflazon FL 200 mg, Diflazon FL 200 mg, Melbek amp. 15 mg.

Назначено медикаментозно лечение след изписването: Цикложил кол. 1x1 к-ка в двете очи; Унифлокас кол. 3x1 к-ка в двете очи; В. кол. 0.18% 4x1 капка в двете очи, А. серум 6x1 капка в двете очи.

Представена е Епикриза, издадена от Клиника по очни болести към УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД (л.13), след хоспитализация на Д. в периода от 16.05.2018 г. до 02.06.2018 г., от която е видно, че лицето постъпило с оплаквания от болка, дразнене и зачервяване на лявото око с диагноза М. 10 „язва на роговицата на лявото око“. Назначеното медикаментозно лечение след изписването включва терапия със следните медикаменти: за ляво око: Дифлазон колир 4x1 капка; В. колир 4x1 капка, Дорзоптол колир 3x1 капка; Корнерегел 4 пъти; при нужда Трамалгин табл. Или Волтарен Ретард пер ос. Превръзка.

Видно от Епикриза, издадена от V Многопрофилна болница за активно лечение С. – ЕАД (л.11), на 12.06.2018 г. на И. Д. е извършена операция на окото. Посочените в същата препоръки и назначения са да спазва Х., да остане на лечение с Oftaquiv collyr, Tobradex collyr, Thealoz duo collyr, Corneregel ophth - по схема.

Ищецът е хоспитализиран повторно по спешност в V Многопрофилна болница за активно лечение С. – ЕАД (л.10) в периода 31.07.2018 г. – 02.08.2018 г. с оплаквания от силни болки, зачервяване, повишено съзене и изразен блефароспазъм на ляво око. Изписан е с препоръки да спазва Х. и да продължи лечение с Дицинон табл. + противовъзпалителни колири.

По делото са представени две експертни решения (л.8 и л.9), от 02.10.2018 г. и от 23.01.2019 г., издадени от I МБАЛ – С. ЕАД, с място на експертизата ТЕЛК, в която е направена оценка на работоспособността 66% трайно намалена работоспособност и водеща диагноза: Химическо изгаряне на корнеята и конюнктивалния сак.

Представена е Епикриза (л.17), издадена на 21.07.2017 г. от Клиника по кардиология – Отделение кардиология към Министерство на вътрешните работи, с описано състояние на артериална хипертония.

Що се отнася до данните за здравословното състояние на ищеца по време на пребиваването му в затвора в приложеното на л.31 по делото писмо от началника на затвора С. се посочва, че в медицинския амбулаторен журнал в ЗО ОТ липсват данни за оплаквания на л.св. Д.. Не е имал соматични оплаквания, консултиран е с кардиолог, във връзка със съобщено старо заболяване. От прегледа е констатирано – без данни за обостряне и необходимост от лечение.

Извършен е преглед извън ЗО ОТ „К.“, на 02.05.2019г., в МЦ „Пентаграм“, въз основа на Заповед № 314/02.05.2019г. (л.76 по делото). Представен е амбулаторен лист № 000987 от прегледа, извършен на И. Д. на 02.05.2019 г. в 16:50 ч. в посочения , от който е видно, че обективното състояние към същата дата е следното: нуклеокортикална катаракта и задно субкапсуларно ЛО – зеница – окръглена, левкома с повърхностна и дълбока васкуларизация, назад не се оглежда, очно дъно –

ДО-П-вит.мак без рефлекс, съдове – в норма, без рискови зони в периферията; ЛО не се оглежда. Назначена терапия – Рогодекс 2x1 к., Корнерегал 2x1, в ляво око; Теалоз Д. 4-5x1 к. в двете очи; Диклоабак 3-4x1 к. в ляво око.

Представен е амбулаторен лист № 000546 от първичен преглед, извършен на И. Д. на 28.05.2019 г. в 09:40 ч., от който е видно, че се касае за есенциална „първична“ хипертония. С анамнеза – АХ лекувана редовно. В момента на прегледа без субективни оплаквания. С обективно състояние РСД А./78, Е. – синусов ритъм без ритъмни проводни и реполяризационни промени.

В писмо от 23.02.2022г. на директора на МЦ затвора С. (л.71 и сл. по делото) се посочва, че Д. е посетил само веднъж здравна служба ЗО ОТ К. на дата 27.03.2019г., когато е поискал медикаментите: Дексофен- за ставно мускулни болки и антимикотичен спирт. При първото му постъпване в ЦСЗ на 19.02. до 28.02.2019г. медицинската справка е информативна за травматично увреждане на ляво око. При второто постъпване в атова от 20.03. до 20.06. е съобщил също, че има артериална хипертония. Посочено е и извеждането му за офталмологична консултация в МЦ „Пентаграм“. Пояснено е, че лекарства от близки могат да се получават на пропуски на затвора всеки работен ден в регламентиран час. В хладилник се съхранява единствено инсулин, в специализирани устройства, донесени от близки на лишените от свобода. Прилагат се медицински свидетелства от двете постъпвания (л.73) и бележки за получаване и съхранение на лекарства. В медицинското свидетелство от 20.03.2019г. са посочени амнестични данни изгаряне на корнелата, за трансплантация на роговица на ляво око.

Със Заповед № ЛС-04-641/28.11.2018 г. (л.40), издадена от министъра на правосъдието, е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти, които могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за целта места задържаните под стража по реда на НПК и други лица, настанени в арестите. В същият, приложен на л.41 и сл., в т.6, б. „е“ е посочено, че към личните вещи и хранителни продукти, които могат да се държат в спалното помещение спада и електрическа хладилна чанта с вместимост до 25 л. – по лекарско предписание.

По делото е изготвена СМЕ, в която вещото лице прави следните заключения, като отбелязва, че липсват прегледи, извършени между 02.05.2019 г. и 02.03.2022 г.: За периода 02.05.2019 г. и 02.03.2022 г. зрението на дясното око не е намаляло значително – от 0.4-0.5 до 0.3. Вещото лице отбелязва, че се наблюдава разлика от отразеното в експертното решение от 21.01.2019 г. състояние – от лек хаза централно до установената при личния преглед намалена прозрачност на роговицата и субепителна фиброза на дясното око, като уточнява, че късните усложнения на химическите изгаряния включват синдром на сухото око, глаукома, цикатрикси на конюнктивата и роговицата. Заключение е именно, че състоянието на очите на ищеца се дължи на късните усложнения след химическа травма, които подлежат на лечение с нестероидни и стероидни противовъзпалителни средства и изкуствени сълзи. Отбелязано е, че поставянето на изкуствени сълзи и противовъзпалителни колири е достатъчно за предотвратяване на усложнения. Пояснява, че в исковия период е проведен един преглед в МЦ Пентаграм и е предписано какво лечение е необходимо, като друго лечение няма как да се осъществи, т.е. това с изкуствените сълзи е било необходимото лечение, а дали е прилагано не може да отговори. Според вещото лице, състоянието, в което се намира ищецът е директно следствие от претърпяната травма,

но не изключва условията в затвора също да са допринесли за влошаване на състоянието му, макар че не е възможно единствено условията да са причина за влошаване на състоянието. На въпроса какви други условия биха повлияли на окото във връзка с престоя в окото, вещото лице уточнява, че хигиената е единственото нещо което влияе, както и да има лечение с изкуствени сълзи.

Разпитано, вещото лице заявява, че лявото око безвъзвратно е загубило зрението си, вследствие на преживяната тежка травма. Назначеното лечение на ищеца включва изкуствени сълзи и нестероидно противовоспалително средство, които биха могли да поддържат състоянието на окото, но не и да настъпи подобрене. В предоставените документи по делото няма данни за предписана различна терапия, която да не е спазвана по време на задържането на ищеца. По отношение на дясното око, вещото лице констатира, че данни за неговата увреда има още в документацията от проведения кардиологичен преглед в клиниката по кардиология през 2017 г. Вещото лице посочва също, че в решението на ТЕЛК има отбелязване, че лицето било с намалено зрение на дясното око от около 10% преди травмата, а след нея то се увеличило около 30 %. По отношение на представената от ищеца в о.с.з. рецепта за назначено лечение с инжекции, издадено от МЦ „Света П.“, вещото лице отбелязва, че по делото се съдържа един документ от същия център, в който има назначено лечение с „изкуствени сълзи“, както и, че описаните в рецептата срокове от 3 дни и 12 инжекции не са общоприети, тъй като антибиотикът бил с удължено действие, което обикновено трае 10 дни.

На въпроси, свързани с предписано лечение преди изпълнение на наказанието и показани му в зала рецепти, споменава предписано лечение от болница „Светка П.“ тежко вътреочно възпаление, което се лекува с инжектиране на антибиотик и противовоспалителни, като рецептата която му показва в ала ищецът е за допълнително лечение с противовоспалителни и антибиотични инжекции. Не дава категорично пояснение какво се случва, ако се прекъсне това лечение и се изпълни само 1/3 от него, като счита, че само от ехографска снимка може да се разбере дали има такова възпаление. След това вещото лице отбелязва, че прегледът от месец май не показва динамика, която да е вследствие на спряно лечение на тежкото вътреочно възпаление, като там обаче също не е приложена ехография на окото, като счита ехографската снимка за нужна, за да се направи оценка на състоянието.

Съдът счита, че вещото лице е отговорило подробно, точно и последователно на поставените въпроси, поради което кредитира експертното заключение.

По делото са разпитани двама свидетели – В. Ж. и Е. Д..

Разпитан свидетелят В. Ж., заявява, че с ищеца са приятели. Били настанени заедно в приемната на затвора. Посочва, че от втория ден, ищецът започнал да му се оплаква от болки в окото, молел го за съдействие, когато му се ходело до тоалетна или му искал чаша вода. Спомнял си, че ищецът искал лекарска помощ, но никой не му обърнал внимание. Определя здравословните проблеми на ищеца с премрежване на зрението предимно вечер. Помнел, че ищецът искал съдействие от служители в затвора – „да го изкарат на лекар“ или да му дадат лекарства, но не помни дали когато са били заедно са го изкарвали за лекар. Свидетелят разказва, че когато ищецът искал да го изкарат идвал старшина, но не е сигурен дали са му обръщали внимание, смята, че е могло да му се помогне по някакъв начин, не му е

обърнато внимание, нито лекарства, нито да го прегледа лекар какво е състоянието му, не е видял да му се дават лекарства отвън от близките. Пояснява, че освен пред старшината, не може да се оплачеш на друг, че не си добре, той е там на място, човекът на който може да се оплачеш. Ищецът писал молба да бъде изкаран на лекар и се обърна към старшината. Не е видял да му се обърне внимание докато бил там.

Разпитана свидетелката Е. Д. /сестра на ищеца/ заявява, че преди да постъпи в затвора ищецът преживял множество манипулации, за да възстанови окото си след инцидента, с много месеци лечение, трудно възстановяване, имал добри резултати от лечението, което било тежко. Тогава постъпва в затвора. До живот трябвало да ползва определени капки и да му ги занесе. Твърди, че тези капки следвало да се съхраняват на определена температура – в хладилник. Споделя, че докато бил в затвора, ищецът не разполагал с тези капки, които били няколко вида, защото не й позволили да ги внесе. Поискала, но й казали, че не е запозната с правилника и на свиждането й отказали да даде капките. Срещнала грубо отношение на надзирателите, казали й да отиде в друг ден. Ходила и в друг ден в работно време, пак не й разрешили. Не й разрешили да занесе и хладилна чанта за съхранение на медикаментите. Смятали някои от лекарствата за наркотични, въпреки, че са с рецепта, не й разрешили. Описва конкретно два случая, при които опитала да му предаде лекарствата но не успяла – на гише, записали й данните, както и на листче какво ще внесе, но и върнали листчето, посочили й друг ден, в който като отишла й казали, че се е объркала. Определя състоянието на ищеца след излизането от затвора като влошено. Твърди, че след престоя в затвора, ищецът развил катаракта на почти възстановеното си след продължително лечение око. Зрението му се влошило. В затвора не му били поставяни капки три месеца. Не била запозната с реда, а именно, че лекарства се предават на лекаря в затвора.

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС.

Според чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на глава единадесета от Административно процесуалния кодекс, а ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. Последните, според правилото на чл. 205 АПК са юридическите лица, представлявани от органа /в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията/, от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите.

Ответникът Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" със седалище [населено място], съгласно чл. 12, ал. 2 ЗИНЗС е юридическо лице към министъра на правосъдието и осъществява прякото ръководство и контрола върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби, част от структурата, на което са областните служби "Изпълнение на наказанията" съгласно чл. 12, ал. 1 и 3 ЗИНЗС. За вредите, причинени от

незаконнообразни актове, действия и/или бездействия на администрацията на затворите и областните служби "Изпълнение на наказанията" и длъжностни лица в системата на тази администрация, отговаря юридическото лице. При това положение, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" има както процесуална, така и материално правна легитимация да отговаря по предявения иск.

За да бъде приета основателност на иска за вреди с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, следва кумулативно да бъдат доказани: акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от закона и настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС оборима презумпция. Или иначе казано, отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както и при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" или "задържането под стража", изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2/.

Конкретните нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС, осъществени чрез действия на служители на ответника, които се поддържат в исковата молба са, че на ищеца не било осигурено необходимото медицинско обслужване, а именно не било разрешено на близките му /неговата сестра/ да му занесат медикаменти за лечение на окото, което следвало да се лекува със специални медикаменти, които му били предписани преди постъпването в затвора. Същите следвало да се съхраняват на ниски температури, но служителите на затвора не допуснали внасянето на хладилна чанта за съхранение при лишения от свобода. Излагат се твърдения, че поради липсата на толеранс от страна на прокуратурата, относно започналото лечение на ищеца с инжекции, се наложило неговото преждевременно преустановяване, което причинило трайни неблагоприятни последици за зрението на ищеца. Отделно от това се сочи, че санитарно-битовите и хигиенни условия в затвора също са допринесли за влошаване на състоянието не само на поразеното му око, но и на цялостното му зрение. В началото на исковата си молба ищецът започва с твърдения, че условията в ЗО „К.“ са тежки, за квадратурата в килията и достъп до вода, за хлебарки и дървеници в килията, но не конкретизира по нататък в изложението си тези оплаквания, вредите сочи като следствие от липсата на достъп до медицинско обслужване и медикаменти във връзка с офталмологичния му проблем, като хигиенно-битовите условия съдът обсъжда във връзка с тези оплаквания за здравословното му състояние.

От приложената медицинска документация и приетото заключение по изготвената СМЕ, съдът прави следните изводи:

След претърпяната от ищеца трудова злополука, същият е провел

продължително лечение преди постъпването си в затвора. Видно от медицинската документация – експертизи и рецептурни бланки, през целия период на лечението на И. Д. са предписани следните лекарства:

1. След проведеното лечение от 09.03.2018 г. до 02.04.2018 г. - Цикложил кол. 1x1 к-ка в двете очи (капки за очи, които следва да се съхраняват на температура до под 25°C); Унифлокас кол. 3x1 к-ка в двете очи (капки за очи, които следва да се съхраняват на температура до под 25°C); В. кол. 0.18% 4x1 капка в двете очи (капки за овлажняване на очи, които следва да се съхраняват на температура до под 25°C), А. серум 6x1 капка в двете очи (капки против възпаление на роговицата, които следва да се съхраняват на хладно място до 14 дни).

2. След проведеното лечение от 16.05.2018 г. до 02.06.2018 г. - Дифлазон кохир 4x1 капка (капки за очи без указание за съхранение на определена температура. Има препоръка да не се замразяват); В. кохир 4x1 капка (капки за очи. Не изискват специални условия за съхранение), Дорзоптол кохир 3x1 капка (капки за очи. Съхраняват се на температура под 25°C); Корнерегел 4 пъти (унгвент, който следва да се съхранява на температура под 25°C); при нужда Трамалгин табл. Или Волтарен Ретард пер ос. Превръзка.

3. След проведената на 12.06.2018 г. операция, са предписани следните медикаменти - Oftaquiv collyr (стерилен едnodозов разтвор, без данни за начин на съхранение), Tobradex collyr (капки за очи без данни за начин на съхранение), Thealoz duo collyr (капки за очи, които следва да се съхраняват на температура до 30°C), Corneregel ophth - по схема (гел за очи, който следва да се съхранява до 25°C).

4. След хоспитализация в периода в периода 31.07.2018 г. – 02.08.2018 г. - Дицинон табл. + противовъзпалителни колири (съхранение до 25°C).

5. След прегледа на 02.05.2019 г. е изписана терапия с: Рогодекс 2x1 к. (капки за очи, които следва да се съхраняват до 25°C), Корнерегал 2x1 в ляво око (гел за очи без специфична информация за съхранение); Теалоз Д. 4-5x1 к. в двете очи (овлажняващи капки, които следва да се съхраняват до 25°C); Диклоабак 3-4x1 к. в ляво око (капки за очи, които следва да се съхраняват до 25°C).

6. От приложените два броя рецепти към писмените бележки: част от медикаментите се дублират, разчита се СуперОптик 2x1 капсула (без специфични показания за съхранение) и Oftan Timolol 2 пъти дневно в лявото око (капки за очи, които следва да се съхраняват до 25°C). Същите са представени след даване на ход по същество на делото и не следва да се обсъждат.

Първият извод е, че безспорно ищецът е прилагал и е следвало да прилага медикаменти за очен здравословен проблем, който е продължавал да съществува и през времето, когато е пребивавал в затвора С. и ЗО ОТ „К.“.

Следва да се съобрази експертното заключение по въпроса за този офталмологичен здравословен проблем на ищеца и неговото развитие през исковия период, а именно: състоянието на очите на ищеца се дължи на късните усложнения след химическа травма, които е следвало да се третират с нестероидни и стероидни противовъзпалителни средства и изкуствени сълзи. От медицинската документация е видно, че именно такава

терапия е била назначавана на ищеца през целия период на неговото лечение. Видно от характеристиките за съхранение на всяко едно от лекарствата, същите не се отличават с особена специфика на съхранение, налагаща поддържане на ниска температура с хладилна чанта или други по-специфични условия. Изключение прави предписаният в началото на лечението А. серум 6x1.

Не се установи по делото прекъсване на започнато лечение с инжекции в „Света П.“, което да е било прекъснато в рамките на исковия период 20.03.2019 г.- 20.06.2019 г. по причина у затворническата администрация. Твърдението че, въпреки, че имал одобрение съгласие на прокурор от СГП за изчакване на двуседмичното му лечение преди да се пристъпи е неотнормимо към ангажиране на отговорността на ответника ГД“ИН“, тъй като отлагането на изпълнението на наказанието не е в правомощията на този орган. Освен това приложеното по делото постановление на градския прокурор, СГП от 06.06.2019г. касае отказ за предложение за условно предсрочно освобождаване по съображения за здравословно естество, а не отказ да се отложи изпълнението на наказанието за довършване на лечение, какъвто се твърди от ищеца. В този смисъл незаконосъобразно действие или бездействие на ответника, свързано с прекъсване на започнато лечение на ищеца, не се доказва.

Относно твърдяното незаконосъобразно бездействие на ответника да осигури на ищеца да ползва необходимите медикаменти за очите за исковия период: Безспорно се установи по делото, че ползването на т.нар. капки „изкуствена сълза“ са били необходими за поддържане на състоянието на очите на ищеца. Вещото лице го потвърждава, както и че другите, предписани при прегледа в МЦ „Пентаграм“ медикаменти са били необходимото лечение. Видно от амбулаторния лист от 02.05.2019г. на ищеца са предписани от лекар конкретни медикаменти, които е следвало да се приемат, предвид здравословния му проблем, който се извежда като продължаващ във времето по предходни епикризи и потвърден в медицинското свидетелство при постъпването на 20.03.2019г., но няма данни такива медикаменти да са били осигурени на ищеца по време на настаняването м.ву в затвора С. и 30 ОТ К. до прегледа му на 02.05.2019г., когато самият той сочи в писмените си бележки, че си закупил от аптеката в МЦ, където бил заведен. Единствените медикаменти, които са му разрешени и вписани в съответната книга са за ставно мускулни болки и антимикотичен спирт, за друго доказателства не се представят от ответника. Че ответникът не е осигурил възможност за част от периода ищецът да разполага с медикаменти за очите следва и от показанията на свидетелката Д., която посочва два неуспешни опита да предостави медикаменти на ищеца при посещенията си при ищеца. Следователно ищецът не е успял да се снабди с такива медикаменти от негови близки до прегледа на 02.05.2019г., нито има данни да си е внесъл такива, разрешени му от ответника. Свидетелят Ж. също съобщава за оплаквания на ищеца, свързани с очите, оказвана му от него помощ, премрежване нощем, че не му е обърнато внимание, нито са му дадени лекарства. Същият свидетелства за оплаквания, които имал ищецът до старшината, но не му е обърнато внимание, а това била възможността да се

оплаче.

Съвкупният анализ на доказателствата наведе съда на извода, че за част от исковия период е налице бездействие на ответника да осигури на ищеца медикаментите, необходими за поддържане на състоянието на очите му, след претърпяната травма.

Същевременно, бездействието на ответника е и за това, че въпреки оплаквания на ищеца, които датират още в началото на изтърпяване на наказанието му (края на месец март 2019г.), което се потвърждава от показанията на свидетеля Ж. и предвид предходните епикризи, от които е видно, че след травмата, периодично има оплаквания и се налагат прегледи и лечение, преглед при изтърпяване на наказанието му е осигурен едва на 02.05.2019г., което е около един месец закъснение от първите оплаквания в края на март.

По отношение на твърденията в исковата молба, свързани с хигиената в помещенията, видно от приетите по делото доказателства, в ЗО „К.“ е извършено обезпаразитяване на помещенията срещу вредители (хлебарки, дървеници, бълхи, насекоми и гризачи) на 05.03.2019 г. и на 28.05.2019 г. от фирма „Килъри“, т.е малко след постъпването му на територията на затвора и месец преди неговото освобождаване. Тук е моментът съдът да отбележи, че споделя изводът на вещото лице, че състоянието на ищеца е било достатъчно сериозно и въпреки, че би могло да се повлияе от липсата на хигиена, то при съвкупната преценка на всички данни за състоянието на очите на Д., не би могло да се достигне до извод, че именно единствено санитарно-битовите условия са причината за протичане на процеса, характерен при химическа травма, каквато е претърпяло лицето. А същите не се установи да се отклоняват съществено от необходимите и да бъдат определени като водещи до ниска хигиена, която като самостоятелно основание да повлияе на състоянието на очите на ищеца. Следователно, незаконосъобразна дейност на ответника по отношение на хигиенно-битовите условия, която да засяга очния му проблем, не се установява.

По отношение на вредите, които се твърдят и причинно-следствената връзка с незаконосъобразна дейност на ответника, съдът намери, че единствено се доказаха неимуществени вреди-болки и страдания на ищеца – физическа болка, дискомфорт, неудобства и притеснения, произтичащи от бездействие на ответника да му осигури възможност за част от исковия период да ползва необходимите за очите медикаменти и да бъде своевременно прегледан при възникнали оплаквания и да му бъдат предписани и осигурени лекарствата – периода от 30.03.2019г. до 02.05.2019г. Не се установи в резултата на това бездействие да е настъпило влошаване на здравето на очите, както и не се установи влошаване или неприятни изживявания у ищеца вследствие на хигиената и санитарно-битовите условия в затвора и ЗО.

Съдът намира, че предвид липсата на настъпило трайно влошаване на здравето на очите вследствие бездействие на ответника, а само временни болки и страдания, търпени по време на част от периода, около 1 месец, справедливо обезщетение за доказаната част от иска се явява сума от 800 лв. В останалата част до 10 000 лв. искът като недоказан следва да се отхвърли. Обезщетението следва да се присъди ведно със законната лихва, считано от

дата на исковата молба до изплащането ѝ.

По разноските: На основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ на ответника следва да се възложи адвокатско възнаграждение за ищеца при условията на чл.38, ал.1, т.2 и ал.2 от ЗА за един адвокат съразмерно на уважената част – 90 лв., съгласно Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения на основание чл.38, ал.1, т.2 и чл.38, ал.2 от ЗА. На ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съразмерно на отхвърлената част от иска, съгласно чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ или 80 лв., определени по реда на чл.37 от Закона за правнат помощ.

Воден от горното, Административен съд София град, първо отделение, 6-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на И. П. Д. с ЕГН [ЕГН] обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 800 лв. (осемстотин лева) от бездействие да му осигури възможност да ползва необходимите за очите медикаменти, да бъде своевременно прегледан от очен лекар при възникнали оплаквания и да му бъдат предписани и осигурени такива медикаменти в периода от 30.03.2019г. до 02.05.2019г., ведно със законната лихва, считано от завеждането на исковата молба на 16.09.2020г. до изплащане на сумата и **ОТХВЪРЛЯ** иска на И. П. Д. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ в останалата му част за размера над 800 лв. до 10 000 лв. за периода 20.03.2019г. – 20.06.2019г. и основания, свързани с хигиенно-битови условия и влошаване на здравето.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адвокат Л. К. Б. адвокатско възнаграждение в размер на 90 лв. (деветдесет лева).

ОСЪЖДА И. П. Д. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 лв. (осемдесет лева).

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София - град.

СЪДИЯ: